

Laulajana pop up -studiossa

Siirrettävällä kalustolla toteutetun äänityksen suunnittelu ja toteutus

Wille Enckell

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2021

Musiikin tutkinto-ohjelma
Musiikkipedagogi

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin tutkinto-ohjelma
Musiikkipedagogi

ENCKELL, WILLE:

Laulajana pop up -studioissa
Siirrettävällä kalustolla toteutetun äänityksen suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyö 35 sivua, joista liitteitä 5 sivua
Toukokuu 2021

Opinnäytetyön tavoitteena oli jonkin muotoisen esityksen järjestäminen ja siihen liittyvän työprosessin kuvaaminen. Vuonna 2021 vallinneet pandemiaolosuhteet vaikuttivat suunnitelmiin. Päädyttiin äänittämään muutama kappale, joita voisi käyttää promootiotarkoituksessa. Kokemus äänitystilanteesta toimimisesta toi lisäarvoa lopputulokseen.

Projektin edetessä vastaan tuli haasteita muiden muassa aikataulujen sekä viestinnän suhteen. Opinnäytetyö keskittyi pääsääntöisesti kuvaamaan prosessia ja äänitykseen valmistautumista.

Äänityspäivästä kerrotaan tarinanomaisesti. Tällä tavoin välittyvät päivän tapahtumat parhaiten.

Tulevaisuudessa vastaavaa projektia suunnitellessa on vastuuta sen edistymisestä mielekästä hajauttaa. Tuottajan rooli on aiheellista eriyttää ja laulajan keskittyä muusikkona toimimiseen. Kaikkien projektiin liittyvien muuttujien kontrollointi kulutti. Erityisesti tämä päti pandemia-aikana, jolloin kommunikointiin liittyi paljon sähköpostien vaihtoa. Opinnäytetyön valmistuttua on herännyt mielenkiinto tuottamista kohtaan. Erityisesti klassisen musiikin äänittäminen mahdollisimman onnistuneen lopputuloksen kannalta tuntuu tärkeältä.

Asiasanat: äänittäminen, laulaja, klassinen musiikki

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Culture and Arts
Music

ENCKELL, WILLE:

Singing in a Pop up -studio

Planning and Executing of a Recording Session with Portable Equipment

Bachelor's thesis 35 pages, appendices 5 pages

May 2021

The purpose of this bachelor's thesis was, in its early stages, to create a music performance and to report the process. COVID-19 pandemic, however, changed the plans and the focus shifted into recording a few songs that would present the vocal qualities of the singer.

This study was carried out as a project, where the importance of planning ahead turned out to be important. Without face-to-face contact, the need for good communication skills was also observed during the project. Most of the communication took place through e-mail, which had its consequences.

The thesis describes the process from an idea of a recording session to eventually recording on site. The focus is on the work that leads to the recording day and the things that were learned in the process.

The project taught a lot about what is required to the best possible result. The recording that was produced through the thesis may not be perfect, but now there is more knowledge of what is required future recordings even better.

Key words: recording, singer, classical music

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	IDEOINTI	6
	2.1 Ajatuksen synty	6
	2.2 Projektin kehittäminen	7
	2.2.1 Tammikuu 2021	7
	2.2.2 Helmikuu 2021	8
	2.3 Äänitysvastuu ammattilaisille	9
3	ESITYÖT	10
	3.1 Kappaleiden valinta	10
	3.1.1 Aiemmistä esityskerroista	10
	3.2 Kappaleet ja tekstit	12
	3.2.1 Erich Korngold – Mein Sehnen, Mein Wähnen	12
	3.2.2 Nils Erik Fougstedt – Romanssi	13
	3.2.3 Roger Quilter – Go, lovely rose	13
	3.3 Harjoitukset	14
	3.4 Tila	16
	3.5 Valmistautuminen äänitykseen	17
4	TOTEUTUS	18
	4.1 Lämmittely	18
	4.2 Äänitys	19
	4.2.1 Mikrofonien sijoittelu tilassa	26
	4.3 Äänite	27
5	POHDINTA	28
	LÄHTEET	29
	LIITTEET	30
	Liite 1. Erich Korngold: Mein Sehnen, Mein Wähnen	30
	Liite 2. Nils Erik Fougstedt: Romanssi	32
	Liite 3. Roger Quilter: Go, lovely rose	33
	Liite 4. Linkit ääniraitoihin	35

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni lähtökohtana oli jonkin muotoisen esityksen järjestäminen ja siihen liittyvän työprosessin raportointi. Laulajana koin mielekkäimmäksi projekti-muotoisen opinnäytetyön laatimisen ja pyrin siihen, että työstä olisi hyötyä minulle jatkossakin. Konserttiin valmistettavaa ohjelmistoa voisi laulajana esittää pitkään ja samalla saada esiintymiskokemusta. Itselleni on laulajana tärkeintä musiikin jakaminen. Tätä halusin toteuttaa opinnäytetyöni ja yleisön kokoluokasta riippumatta.

Vuonna 2021 vallinneet pandemiaolosuhteet vaikuttivat kuitenkin konserttisuunnitelmiin. Pohdinnan jälkeen päädyimme äänittämään muutaman kappaleen, jotka sopisivat esimerkiksi promootiotarkoituksiin. Samalla olisi mahdollisuus saada arvokasta äänityskokemusta. Laulajana on korvaamaton taito osata työskennellä mikrofonin kanssa. Nykyään yhä useammin koelaulut toteutetaan nauhoitusten perusteella, ja laadultaan mahdollisimman hyvän äänitteen tuottaminen voi ratkaista laulajalle työpaikan. Esiintymistilanteisiin mennessä saattaakin laulajalle olla luvassa yllätys ja keikan tilaaja odottaa klassisesti koulutetunkin laulajan esiintyvän mikrofoniiin. Mikrofonin voi olla myös pelastus, jos esiintymistila on akustisesti keuhko tai muuten huonosti ääntä kuljettava.

Eriyksen tärkeitä minulle ovat musiikin lisäksi tekstit. Kerron opinnäytetyössäni hieman valitsemistani kappaleista, ja liitteissä ovat sanoituksista tekemäni käännökset. Äänityksen kannalta on mielestäni tärkeintä nauttia nauhoitettavista kappaleista. Parhaassa tapauksessa tunteen voi saada nauhalle ja pahimmassa tapauksessa on ainakin nauttinut olostaan.

Lopulta projektista tuli hyvin erilainen kuin olin aluksi kuvitellut. Vastaavaa projektia suunnitellessa hajautan vastuuta ja otan itselleni vain yhden roolin.

2 IDEOINTI

Projektit ja tutkimukset lähtevät ymmärtääkseni useimmiten liikkeelle ajatuksesta, että niillä on lähtökohta ja tavoite, johon halutaan päätyä. Projekti muotoutuu matkan varrella useiden tekijöiden vaikutuksesta joksikin aivan toiseksi kuin alun perin oli ollut tarkoituksena.

Näin kävi myös minun opinnäytetyölleni. Olin pitkään kaavaillut jotakin konserttimuotoista ja raporttia ohjelmiston valmistamisprosessista. Tässä luvussa pyrin avaamaan tuota prosessia ja niitä tekijöitä, jotka vaikuttivat lopulta lopputulokseen.

2.1 Ajatuksen synty

Tapasimme opinnäytetyöni ohjaajan Kalle Elkomaan kanssa joulukuussa 2020 ja pohdimme opinnäytetyöni suuntaa. Halusin tehdä työni liittyen musiikkiin, joka on minulle merkittävä. COVID-19-pandemiasta johtuen varsinaisen konsertin pitäminen tuli mahdottomaksi ja näin päädyin pop up -studioäänitykseen.

Striimausta en myöskään kokenut työn määrään nähden mielekkäänä. Talvikautena 2020 Tampereen ammattikorkeakoulun kaikki konsertit peruuntuivat lähes poikkeuksetta, enkä siksi voinut laskea konserttimuotoisen opinnäytetyön toteutumisen varaan.

Lähdimme luonnostelevaan laulajan soivaa CV:tä. Sen ydin olisi muutama laulu, joita voisi käyttää promootiotarkoituksessa tulevaisuudessa. Kappaleiden valinta oli jokseenkin helppoa, sillä suosikkikappaleeni, joita myös harjoittelin eniten, soveltuivat kuvaamaan ääntäni mielestäni parhaiten.

Alustava idea mikrofonien sijoittelusta oli pianoon asetettavat kontaktimikrofonit, laulajalle mikrofoni ja tärkeimpänä tilaa äänittävä mikrofoni. Viimeksi mainittu olisi tärkein äänityskanava. Tampereen ammattikorkeakoulun uutuudenkarhea sali Satamakadulla tuli ensimmäiseksi mieleen äänityspaikaksi, koska siellä on miellyttävä akustiikka. Bösendorferin ja Steinway & Sonsin flyygelit tarjoaisivat vaihtoehtoja pianon soundille.

Lisäksi tilassa on erittäin mukava laulaa. Salissa on vastetta laululle, mikä ei ole konserttisalille välttämättä tyypillistä. Pyynikkisalissa Tampereen konservatoriolla laulaja on täysin oman ammattitaitonsa varassa, sillä varsinkin salin ollessa tyhjillään imaisevat pehmustetut penkit vastakaiun tehokkaasti.

2.2 Projektin kehittäminen

Aiheen terävöidyttyä alkoi aikataulujen, kappaleiden, tilojen sekä ihmisten yhteen sovittaminen. Haasteita aiheutti ennen kaikkea korona (COVID-19) ja siitä johtuva asioiden etänä sopiminen muun muassa sähköpostien välityksellä.

Opinnäytetyössäni pilkon projektin etenemisen aikajaksoihin. Väleihin mahtui pitkältä tuntuvia viikkoja, jolloin odoteltiin tilannepäivityksiä tiloista tai aikatauluista. Elämässä pandemian jälkeen uskon, että aikataulut hoituu helpommin, kun sen voi tehdä yhdellä istunnolla saman pöydän ääressä kaikkien osapuolten ollessa läsnä.

2.2.1 Tammikuu 2021

Kevään suunnittelu alkoi Kallen kanssa sähköpostitteluilla ja äänityskaluston pohdiskelulla. Elkoma suositteli ottamaan yhteyttä TAMK-musiikin uuteen työmes-tari Antti Vartiaseen. Hän olisi parhaiten perillä koulullemme hankitusta audio-kalustosta.

Samalla viikolla törmäsin Anttiin koulun ruokalassa ja kerroin hänelle suunnitelmani. Antti oli Elkomaan kanssa samaa mieltä siitä, että Satamakadulla äänittäminen olisi mielekkäintä ja totesi samaan hengenvetoon, etteivät musiikin puolelle hankitut laitteet olleet kovin kummoiset. Pohdimme vaihtoehtoja ratkaisuksi ongelmaan ja muistimme, että onhan TAMK:issa ihan audiovisuaalisen viestinnän linjakin. Toiminnan miehenä Antti otti heti puhelimen käteen ja soitti Tohlopissa Mediapoliksella työskentelevälle kollegalleen kysyen mahdollista tiimiä äänittämään projektia.

Mediapolikselta vastattiin myöntävään sävyyn ja annettiin sähköpostiosoite, johon voisi lähettää tiivistelmää työsuunnitelmasta. Laitoin sähköpostissa hahmotelman suunnitelmasta englanniksi; mitä olin tekemässä ja kappaleet, jotka toivoin äänitettävän.

Juha Solanterältä tuli vastauksena sähköposti, jossa kyseltiin tarkemmin toiveitani tilaisuuden luonteesta ja kalustosta, jolla äänitys tapahtuisi. Juha vaikutti alusta lähtien innokkaalta ja oli aikataulujen suhteen joustava.

2.2.2 Helmikuu 2021

Äänitettävät kappaleet valikoituivat sen mukaan, mitkä koin omalle äänelleni hyvin sopivina ja joita olin ehtinyt esittää aiemminkin. Tilasta oli selkeä yhteisymmärrys. Akustiset toiveet sekä riittävän hyvä flyygeli rajasivat kuitenkin vaihtoehtoja. Seuraavaksi olisi vuorossa aikataulujen, sekä Satamakadun varauskalenterin yhteen sovittaminen.

Laitoin sähköpostiviestiä työryhmälle mahdollisista äänityspäivistä ja laskelmoin, että maaliskuun puoleen väliin mennessä saisimme roimasti harjoituksia pianistin kanssa kasaan. Tuossa vaiheessa kappaleet olisivat musiikillisesti varmasti siinä kunnossa, että ne voisi äänittää. Vastaukset sähköposteihin olivat positiivisesti virittyneitä ja olin toiveikas projektin etenemisestä. Maaliskuun puolestavälistä löytyi päiviä, jotka sopivat pianisti Tuomas Turriagolle ja musiikkimestarimme Antti vahvisti, että sali olisi tuolloin vapaana äänitykselle.

Pianisti Tuomaksen luettua tarkemmin Antin sähköpostin salin varauksesta hän varmisti äänityspäivän olevan 17.3 eikä 17.4, niin kuin Antin vastauksessa luki. Kävi ilmi, että pianistimme tarjotessa päivämääriä, oli tapahtunut inhimillinen virhe. Hänen kirjoittaessaan maaliskuusta, olivat tarjotut päivämäärät epähuomiossa 17.4 ja 19.4. Tämän johdosta oli meille varattu äänitystila 17.4. eikä maaliskuussa 17.3.2021 niin kuin oli tarkoitus.

Sekaannusta selvitellessämme kävi ilmi, että 17.3 Satamakadulla oli TAMK:in Suuren Solistikonsertin harjoituksia. Koronan vallitessa ja helmikuun puolen välin tienoilla koulun tulevien projektien ollessa vielä epävarmoja oli kuitenkin kohtuullisen varmaa, että nuo harjoitukset peruuntuisivat. Muutamaan päivään ei sähköpostiketjussa kuulunut aiheen tiimoilta mitään – mutta selvää oli – ettei äänitystä ainakaan maaliskuun alkupuolella tulisi tapahtumaan.

Helmikuun lopussa jouduin ehdottamaan kuukauden ainoiden harjoitusten siirtämistä. Harjoituksille ei tuntunut löytyvän päivää, vaan ne siirrettiin hamaan tulevaisuuteen. Turhauduin ja pyysin apua opintokoordinaattori Timo Salolta. Tästä seuranneen viestienvaihdon jälkeen pääsimme pianistin kanssa selkeämmille vesille kevään jatkosta ja toiveikkaana lähdin hiihtolomalle.

2.3 Äänitysvastuu ammattilaisille

Olen aina ollut erittäin kiinnostunut näyttämötekniikasta. Teatterin valaistustekniikka ja äänipuolen vaikutus konserteissa ovat mielestäni vähintään yhtä tärkeä osa onnistunutta esitystä kuin esiintyjätkin. Pidän mahdollisena uravaihtoehtona klassisen musiikin äänittämistä ammattimaisella laadulla ja muusikkolähtöisesti. Tiedän alan ääni-ihanteet ja yläsävelsarjan taltioimisen haasteet.

Kävin Helsingin Konservatoriolla audiotekniikkakurssin nimenomaan klassisen musiikin näkökulmasta ja Tampereella Kalle Elkomaan studiotekniikkakurssin. Näistä lähtökohdista olin ajatellut osallistuvani projektissa aktiivisesti myös äänityksen tekniseen puoleen toteuttamiseen mikrofoniavalinnoista lähtien.

Sähköpostitse neuvottelimme käytettävästä kalustosta Juhan kanssa ja pyrin välittämään toiveeni kalustosta sekä tietoni tilasta, jotta pääsisimme parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Viestien vaihtuessa ja aikataulujen eläessä kävi kuitenkin selväksi, ettei minun kannattaisi käyttää aikaa tai energiaa etenkin äänityspäivänä muuhun kuin laulajana toimimiseen. Päätin luottaa alan koulutuksessa opiskelevien taitoihin ja heidän opettajansa ammattitaitoon.

3 ESITYÖT

Hyvä suunnitelma on merkittävä osa onnistunutta konserttia tai tässä tapauksessa äänitystilaisuutta. Opinnäytteessäni ne liittyvät yhteen, sillä äänitystilanne oli live-taltioinnin kaltainen molempien äänilähteiden (piano ja laulu) ollessa samassa tilassa. Äänityksen luonne sulki pois jälkiäänityksen mahdollisuuden. Jälkiäänityksellä tarkoitetaan sitä, että äänitetään esimerkiksi ottoja keskeltä kappaletta. Tämä perinteisessä studioympäristössä tavallinen toimintamalli jäi tällä kertaa kokematta äänityksen luonteesta johtuen.

3.1 Kappaleiden valinta

Aikatauluttamisen ohella keskityin projektin kannalta tärkeimpään osioon eli lauluihin. Tässä luvussa kerrotaan äänitettyjen kappaleiden valintaprosessista ja äänityksiin valmistautumisesta.

Päädyin valikoimaan kappaleet sen mukaan, että ne esittelevät parhaiten tämänhetkistä ääntäni ja antavat kuulijalle realistisen kuvan siitä. Baritonina on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että kappaleet ovat äänityypille parhaiten sopivalla alueella eli äänialaltaan pianon koskettimilla A - g1.

Kappalevalintoihin vaikutti lisäksi myös se, että ne kaikki olivat minulle entuudestaan tärkeitä ja tuttuja jo pidemmältä ajalta. Koronaviruksesta johtuen en uskonut, että pääsisin esittämään kappaleita kovinkaan montaa kertaa ennen äänitystä.

3.1.1 Aiemmistä esityskerroista

Oleellista kappaleita valitessa oli mielestäni aiempien esiintymisten määrä. Äänitysten kannalta minulle oli erityisen tärkeää, ettei itse tilanteessa enää ikään kuin harjoiteltaisi kappaleita. Tavoitteena oli, että kappaleista olisi takana muutama esityskerta elävälle yleisölle.

Erich Korngoldin aariaa oopperasta *Die tote Stadt* olin esittänyt aiemmin koelauluissa ja muutaman kerran konserteissa, sekä videoinut koelauluja varten. Joka esityskerralla löytyy kappaleesta jotakin hiomisen varaa, ja olen kehittynyt sen parissa laulajana paljon. Vaihtuvat tempot ja musiikin vapaa virtaavuus vaativat mielestäni pianistin ja laulajan yhteismusiikillista ammattitaitoa. Esimerkiksi otan alla olevan katkelman. Tanssillisen, lähes valssimaisen kohdan toteuttaminen on jokaisen pianistin kanssa ollut erilainen prosessi, jonka lopputulos palkitsee onnistuessaan.

The image shows a musical score for the aria "Mein Sehnen, Mein Wähnen" from the opera *Die tote Stadt* by Erich Korngold. The score is in French and consists of three systems, each with a vocal line (Fr.) and a piano accompaniment. The tempo markings are: *poco rit.*, *espress. molto*, *(a tempo)*, *mp*, *p*, *poco rit.*, *(B)*, *a tempo (aber trotzdem weiter!)*, *p*, *espress.*, and *pp*. The lyrics are: "Rhein, bei Mon - den - rhein, ge - fand mirs aus Blau - aug ein in - ni - ger Blick, ge - fand mirs ihr bit - tend Wort: o bleib, o geh mir nicht fort, be - wah - re der Heimat fitll bli - hen - des Glück - mein Sehnen, mein Wähnen, es". The score is numbered 111 at the top right.

KUVA 1. Aarian "Mein Sehnen, Mein Wähnen" toisen sivun alun muuttuvat tempot ovat yhteismusiikillinen haaste.

Roger Quilterin "Go, Lovely Rose" oli kappaleista minulle tuorein, mutta korona-aikana olin laulanut sitä viikoittain ihan vain laulamisen ilosta. Elokuussa 2020 pääsin esittämään laulun kansainväliselle yleisölle International Summer Music Institutun mestarikurssilla. Kurssi toteutettiin osaksi etäyhteydellä Yhdysvaltoihin, ja tuntui luontevalta laulaa alkukurssin vapaassa illanvietossa kappale englanniksi.

Nils-Eric Fougstedtin *Romanssia* olin laulanut yritysjuhlissa Tampereella ja sukulaisten juhlissa jo vuosia. Suomalaiselle yleisölle on minusta mielekästä laulaa suomeksi ollakseen varma siitä, että kuulijat ymmärtävät tekstin. Koen, että tällä tavoin musiikillinen kokemus on jaettu. Tuore sovitus, jonka harjoittelimme äänityksiin ei merkittävästi muuttanut melodiaa tai tehnyt kappaleesta outoa laulajalle. Päinvastoin se antoi kappaleeseen happea ja tilaa fraseeraukselle, perinteisen sovituksen ollessa esityskertojen määrästä hieman kulunut.

3.2 Kappaleet ja tekstit

Tekstit ovat olennainen osa laulumusiikkia, ja kappaleiden tulkinnan syventämiseksi on aiheellista etsiä käännökset kappaleista tai tehdä ne itse. Suosin jälkimmäistä vaihtoehtoa, sillä olen kokenut, että kappaleet tulevat laulajalle paljon eloisammiksi ja tärkeämmiksi, kun niihin joutuu tekstin kautta kunnolla syventymään. Olen aina pitänyt runoudesta ja kielistä, joten käännöstyö tuntuu minulle mielekkäältä.

Opinnäytetyöhöni valitsemieni kappaleiden tekstien kielet ovat saksa, englanti ja suomi. Tärkeintä minulle käännöstyössä on sisällön ymmärtäminen, sekä tekstiä kunnioittava lähestymistapa, joka lähtee sanatarkasta käännöksestä mukautuen tarvittaessa ymmärrettävämmäksi kieleksi. Tekstien vapaamuotoiset käännöksetni löytyvät liitteistä.

3.2.1 Erich Korngold – Mein Sehnen, Mein Wähnen

”Mein Sehnen Mein Wähnen” -aria kertoo kaipauksesta ja sen teksti puhuttelee minua henkilökohtaisesti. Oopperan toisen näytöksen uneen sijoittuvassa aariassa Fritz laulaa menetetyistä rakkaudestaan naispäähenkilölle Marietalle.

Erich Korngoldin ooppera *Die Tote Stadt* on 1900-luvun myöhäisromantiikkaa parhaimmillaan. Se oli äänitettävistä kappaleista teknisesti haastavin, mutta nautin sen tarjoamista mahdollisuuksista laulaa monilla eri äänen väreillä. Baritoni -aariaksi se on harvinaisen kaunis ja esitän sitä siitä syystä mielelläni. Toivon sen toimivan mahdollisena porttina oopperan maailmaan kuulijoille, joiden käsitys klassisesta laulusta rajoittuu Nessun Dormaan. (Liite 1.)

3.2.2 Nils-Eric Fougstedt – *Romanssi*

Nils-Eric Fougstedtin säveltämä *Romanssi* oli äänittämämme suomenkielinen kappale. Suomen kaikkien aikojen kauneimmaksi äänestetty rakkauslaulu on sodan aikaisesta elokuvasta Munkkiniemen Kreivi. (K. Kallonen, 2017)

Halusin suomenkielisen kappaleen olevan Romanssin kaltainen yleisesti tunnettu kappale. Se ei ole klassista musiikkia, vaan enemmänkin crossover eli musiikkityylien rajoja rikkova; etenkin äänittämämme jazztahtava sovitus. Teksti on Reino Hirvisepän käsialaa ja hän kirjoitti sen elokuvan ohjaajan toiveesta ”niin makeaksi kuin ikinä saa” ja siinä hän mielestäni onnistui loistavasti. (Pomus, 2012) (Liite 2.)

3.2.3 Roger Quilter – *Go, Lovely Rose*

Kolmanneksi kappaleeksi valitsin Roger Quilterin ”*Go, Lovely Rose*”. Edmund Wallerin runoon sävelletty hempeä laulu kuvaa tekstin kertojan tunteita nuorta neitoa kohtaan.

Alkuperäisestä runosta poiketen, Quilterin tulkinnassa on mielenkiintoisesti jätetty pois tekstin kannalta oleellinen lopetus. Mielestäni se on koko runon ydin ja kokoaa ajatuksen. Kappaleeseen tutustuessani kummeksuin laulun erikoista loppua, mutta kokonaisuudessaan runon löydettyäni teksti selveni. Halusin tuoda

runon opinnäytetyöhönikin, sillä se on mielestäni mielestäni niin merkittävä kokonaisuuden kannalta. (Liite 3.)

3.3 Harjoitukset

Harjoitusten sopiminen kiireisen pianistin kanssa oli haastavaa. Valitsin laulut osittain silläkin perusteella, mitä kappaleita olin jo valmiiksi säestäjän kanssa harjoitellut tai esittänyt. Äänityksiä suunnitellessa oli hyvä valita kappaleet juuri sen mukaan, että esityskertoja niille olisi mahdollista järjestää tai oli jo takana.

Resursointisyistä oli koulullamme niukasti säestäjiä. Aiemman kokemukseni perusteella näiden resurssien rajoissa työskentelystä olin oppinut, ettei harjoituskertoja välttämättä järjestyisi kovin montaa ennen äänitystä.

Muutamaa viikkoa ennen äänitystä olimme harjoitelleet pianistin kanssa kolme kertaa kevään aikana. Keväällä opinnäytetyön lisäksi suoritettavan resitaali B:n valmistamiseen täytyi laskea säestysminuutteja ja todennäköisesti hakisin jatko-opintoihin samoilla nauhoilla. Nämä realiteetit huomioiden olin pyrkinyt valitsemaan olosuhteisiin sopivia kappaleita, jotka olisivat mahdollisimman vähillä harjoituksilla äänityskelpoisia.

Pitkään suunnitelmissa mukana olivat Claude-Michel Schönbergin *Stars* musikaalista *Les Misérables* ja Nils Eric Fougstedtin *Romanssin* alkuperäissovitus. Ne olivat varsin yksinkertaisia pianosäestykseltään, joten niiden suhteen en kantanut huolta. Säestäjänä toimiva Tuomas Turriago on erinomainen pianisti, eikä mieleeni tule kovin montaa vaihtoehtoa, joidenka kanssa olisimme saaneet äänitykset onnistumaan niukalla aikataululla. Kun pääsimme harjoittelemaan kappaleita, hän ehdotti Schönbergistä vapaampaa säestystä kappaleen elävöittämiseksi. Tästä olin samaa mieltä pianosäestyksen perustuessa pitkälti sointuihin.

Ennalta tutut kappaleet olivat hyvä ratkaisu, sillä täysin uuden ohjelmiston harjoittaminen esityskuntoon ilman säästystä ei olisi tuottanut musiikillisesti tyydyttävää lopputulosta. Erityisesti suomenkielisen musiikin harjoittelu osoittautui korona-aikana haasteelliseksi, sillä internetistä löytyvistä applikaatioista ei löytynyt taustanauhoja pohjoismaiselle musiikille. Koen korvaamattomana yhteismusiikillisen työskentelyn, jonka elävän muusikon kanssa laulaminen mahdollistaa. Nyanssien, hidastusten sekä laulajille oleellisten hengityspaikkojen harjoittelu esitysvalmiiksi eivät myöskään onnistu ilman säästäjää.

Huomasimme harjoituksissa, ettei kummallakaan meistä ollut Schönbergin nuottia kokonaisuudessaan mukana. Starsin harjoittelu jäi lyhyeen ja heräsi ajatus, olisiko kappaletta mielekästä lähteä työstämään tai äänittämään kireillä aikatauluilla. Hiihtolomaa edeltänyt viestienvaihto oli mielessäni ennen harjoituksia, ja tavatessamme ensimmäistä kertaa loman jälkeen olin hermostuksissani. Projektin lähestyessä kriittistä vaihetta oli osaltani ilmassa jännitystä ja huolta harjoitusten vähäisestä määrästä sekä aikatauluista, jotka olivat eläneet pitkin kevättä. Fougstedtin *Romanssia* saimme harjoiteltua ja Tuomakselle tuli samalla mieleen hänen aiemmin levyttämänsä sovitus kappaleesta. Kyseessä oli Lenni-Kalle Taipaleen ja Johanna Iivanaisen jazz-sovitus. Otin ajatuksen innostuneena vastaan, sovituksen tarjotessa laajempaa kirjoa äänitettävien kappaleiden lajityyleihin. Harjoituksista kotiuduttani huomasin, että minulla olisi ollut *Stars*:in nuotti kokonaisuudessaan mukana. Kun olisin tarkastanut laukkuni huolellisemmin ja varmistanut nuotin päätyminen pianistille etukäteen, olisivat harjoitukset voineet olla vieläkin onnistuneemmat.

Seuraavissa harjoituksissamme viikkoa ennen äänitystä harjoittelimme *Romanssin* jazz-sovitusta ja hioimme äänitettävät kappaleet esityskuntoon. Päädyimme harjoituskertojen vähyyden perusteella jättämään musikaalikappaleen pois suunnitelmista. Näin olisi muille kappaleille äänityksissä varmasti aikaa saada parhaat mahdolliset otot. Jazz-sovitus oli loistava ja alkusoittoineen se mahdollisti tekstin imelän rakastuneeseen mutta samalla unelmoivaan tunnelmaan pääsemisen. Kappaleeseen sopiva vapaus ja fraseerauksella kokeilu tulivat jazzavaan sointumaailman myötä luonnollisiksi.

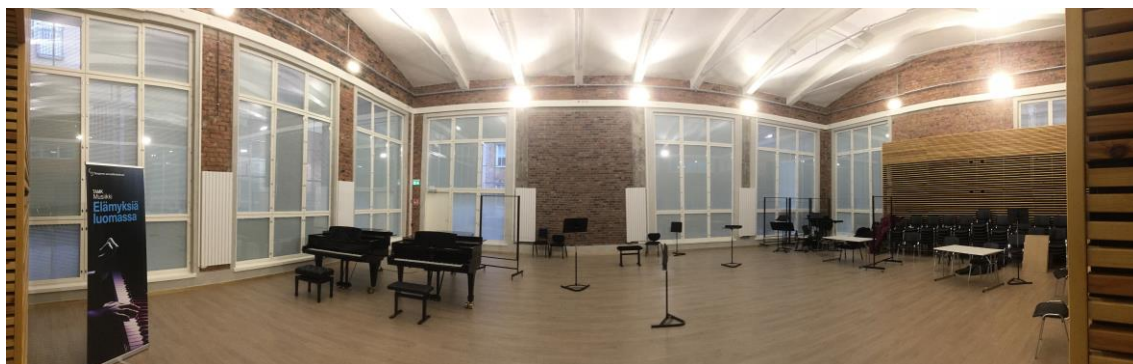
3.4 Tila

Tampereen ammattikorkeakoulu sai syksyllä 2020 käyttöönsä uuden konserttisalin. Tampereen konservatorion tiloista muuton yhteydessä haettiin monipuoliseen käyttöön sopivaa salia, jossa järjestää opiskelijoiden konsertit sekä vastaavat tilaisuudet ja joka täyttäisi klassisen musiikin vaatimukset myös akustisesti.

TAMK:in työryhmän etsinnän tuloksena löytyi tila Satamakadulta erään korttelin sisäpihalta. Aiemmin monitoimisalini nimeä kantaneeseen tilaan hankittiin Steinway & Sons ja Bösendorfer -merkkiset flyygelit. Saliin hankittiin myös 90 pinottavaa tuolia, jotka mahdollistavat tilan sovittamisen käyttötarkoituksen mukaan. Keväeseen 2021 mennessä tilassa ei ollut vielä omaa äänentoistoa eikä valaistuskalustoa esimerkiksi musiikkiteatterilaisten tai oopperaproduktioiden tarpeisiin.

Kokemukseni perusteella sali sopii akustiikaltaan klassiselle musiikille mainiosti. Aiemmin käytössä olleesta pehmeillä penkeillä vuoratusta Pyynikkisalista poiketen on Satamakadulla esiintyjällekin vastetta. Parempi kuulokuva vähentää ainakin laulajana yllälaulamisen tai puskemisen todennäköisyyttä.

Salin varauskalenteri oli löytänyt vuoden mittaan yleisönsä. Tämä sinänsä positiivinen asia aiheutti haasteita äänityksen kannalta. Salin vapaiden käyttöaikojen sovittaminen yhteen työryhmän aikataulujen kanssa tuntui hetkittäin mahdottomalta.

KUVA 2. Satamakadun sali

3.5 Valmistautuminen äänitykseen

Äänitykselle löytynyt ajankohta oli laulajalle haasteellinen. Äänittäkseni kymmeneltä aamulla parhaalla tasollani täytyi minun nousta sängystä vähintään kolmea tuntia aikaisemmin. Muun muassa yön aikana kertyvä lima lähtee liikkeelle vasta pikkuhiljaa heräämisen jälkeen ja liman kertyessä ääntöväylään aiheuttaa se haasteita laulajalle. Limaa voi saada liikkeelle esimerkiksi käymällä aamulla suihkussa ja nesteyttämällä hyvin. (A. Jahn 2013)

Normaalisti hymistelen ja teen huulitäryllä skaaloja kevyesti aamupalalla. Ääntä avaan kunnolla vasta ennen lounasta ja ruuan laskeuduttua siirryn harjoittelemaan kappaleita. Näin verkkainen ja itselleni sopiva rutiini vaati äänitystä varten hieman muokkaamista.

Aloitin maanantaina rytmien kääntämisen aikaiseksi, jotta keskiviikkona seitsemältä herääminen ja lämmittely ennen kymmentä ei tulisi shokkina.

Ravistelin itseni sängystä noustessa ja aamupalaa tehdessä hymistelin kuulostellen äänen vointia. Aamupalan laskeutuessa venyttelin kroppaa pehmeästi kiinnittäen huomiota erityisesti keskivartalon alueen laulamiselle oleellisiin lihaksiin.

Noin kaksi tuntia heräämiseni jälkeen eli äänityspäivänä tuntia ennen tositoimia, lauloin skaaloja tutuilla ääniharjoituksilla. Kun ääni tuntui kulkevan hyvin, lauloin Quilterin läpi murehtimatta liikaa soinnista. Lauluharjoittelu on mielestäni mukavinta aloittaa ja lopettaa itselle mieluisaan kappaleeseen, jota edellä mainittu itselleni edustaa. Lauloin vielä alut muista äänitettävistä kappaleista ja sitten koin olevani valmis äänitykseen. Olen huomannut, että päivän ensimmäinen kokonainen otto kappaleista on useimmiten paras ja se on hieman taikauskaisestikin hyvä säästää esitykseen tai äänitykseen.

4 TOTEUTUS

Tässä luvussa käyn äänityspäivän tapahtumat tarinanomaisesti laulajan näkökulmasta. Tapahtumat muodostavat itselleni merkittävän osan opinnäytetyöni aikana oppimista asioista.

Laulajana ja samalla tilaisuuden eräänlaisena tuottaja oli päivän saapuessa jännitys huipussaan. Äänityspäivän koittaessa pyrin keskittymään vain työni laatuun laulajana.

4.1 Lämmittely

Aamulla herättyäni ravistelin itseni päästä varpaisiin ja aamupalaa tehdessä hymistelin kevyesti sekä lauloin kolmisoinnolla ääniharjoituksia. Keitin kahvia vähemmän kuin tavallisesti ja aamupalalla pyrin olemaan nauttimatta närästystä aiheuttavia ruokia. Olin huomannut erityisesti sitrushedelmien ja mehujen muodostavan kahvin kanssa erityisen närästävän yhdistelmän. Laulaessa käytetään pallea aktiivisesti ja tällä toiminnalla on taipumusta nostaa herkästi mahahapot ylös ruokatorvea. Mahahapot ja äänihuulet ovat huono yhdistelmä keskenään.

Aamupalan laskeuduttua lämmittelin kroppaa paremmin auki. Erityisesti keskityin keskikropan lihaksiin ja siihen, että kyljet olivat mahdollisimman hyvin auki. Ääniharjoituksissa kiinnitin huomioita siihen, etten väkisin vielä tässä vaiheessa lähtenyt paahtamaan tai kuluttamaan ääntä vaan armollisesti ja säästellen valmistin instrumenttia tulevaan. Lauloin Quilterin lävitse, sillä se soljui äänelleni mukavalla alueella. Vuoden mittaan olin päättänyt lauluharjoitteluni useasti kyseiseen kappaleeseen samasta syystä.

4.2 Äänitys

Kellon lähestyessä kymmentä suuntasin kohti Satamakadun salia. Laitoin päälleni etukäteen valitsemani mukavat farkut ja college-paidan. Halusin ennen kaikkea nauttia äänitystilanteesta. Tärkeintä oli mahdollisimman hyvät olosuhteet korkealaatuiseen laulamiseen sekä esityksen kaltaisen intensiteetin saavuttaminen, tilanteen olematta kuitenkaan yleisökonsertti.

Saliin saapuessani oli mieliala korkealla ja odotin innolla äänityksen muuttumista todellisuudeksi. Olin oikeastaan helpottunut, etteivät äänittäjät olleet etuajassa. Ehdin omassa rauhassani vielä kokeilla salin akustiikkaa sekä lämmitellä huolettomammin kuin kerrostaloasunnossa. Otin tilasta muutaman valokuvan havainnollistamaan salin omalaatuisuutta.

Vartin yli kymmenen lähdin kadulle katsomaan, olisivatko äänittäjät etsimässä oikeaa ovea. Sisäänkäynti saliin oli sisäpihalla. Saatoin hyvin kuvitella heidän epäilevän eksyneensä sitä etsiessään. Satamakadun vastakkaisella puolella näin kaksi hahmoa isojen kantamusten kanssa, mutta heidän lähtiessään suuntaamaan kohti Pyynikkiä ajattelin, että he olivat varmaankin jollain muulla asialla, enkä huutanut heidän peräänsä.

Sisälle palatessani ajattelin laittaa ryhmälle vielä sähköpostilla tarkentavan viestin äänityspaikan sijainnista. Pian äänittäjä Juha Solanterä vastasi heidän olevan hieman eksyksissä, mutta suuntaavan kohti Satamakatua pikimmiten. Epäilykseni oli osunut oikeaan ja nuo aiemmat hahmot kadun toisella puolella olivat olleet äänittäjät. He olivat hetken siinä kummasteltuaan päätyneet lähtemään kohti ennestään tutun Pyynikkisalin ovia.

Äänittäjien saapuessa lopulta puoli yhdeltätoista olin huolissani aikataulusta, sillä pianistin kanssa olimme sopineet hänen tulostaan myös noihin aikoihin. Ideana oli ollut, että puolessa tunnissa äänityslaitteisto olisi valmiina ja ”soundcheck” tehty ainakin omalta osaltani. Pian pianisti Tuomas Turriago ilmestyikin ovelle valmiina äänitykseen.

Kolmella mediapolislaisella oli kädet täynnä laitteistoa ja painavan oloiset reput, joiden kanssa he saapuivat paikalle. Kun he pääsivät salin puolelle, kysyi yksi heistä: ”Missä ovat mikkiständit ja piuhat?”. Toivoin kuulleen väärin ja pyysin häntä toistamaan kysymyksensä.

Tuntui kuin vatsastani olisi pudonnut pohja – ensimmäinen tunne oli, että kuu-kausien stressin ja aikataulujen säätämisen tulos oli valumassa hukkaan. Olin elänyt siinä käsityksessä, että he toisivat mukanaan kaiken ja minun vastuullani olisi äänityspäivänä vain laulaminen. En uskonut, että TAMK:in kokoiselle organisaatiolle tyypillisesti hyvin verkkaisesti kehittyvässä salissa edes olisi mikrofoneja tai pidikkeitä. Äänittäjille oli heidän opettajansa toimesta kerrottu salista löytyvän kaikki tarpeelliset johdot ja pidikkeet. Heidän ei tarvitsisi tuoda kuin mikrofonit ja tekniikka. Tieto olisikin pitänyt paikkansa Pyynikkisalun suhteen, mutta viestinnässä oli täytynyt sattua katkos, sillä Satamakatu oli kyllä alusta lähtien ollut puheissa. Ehkei Tohlopissa sijaitsevalla Mediapoliksen kampuksella vielä tiedetty syksyllä 2020 tapahtuneesta TAMK Musiikin muutosta pääkampukselle.

Aloimme kuumeisesti etsiä Satamakadun tiloista mikrofonin pidikkeitä ja XLR-johtoja. Kaappien sisältöjä tutkiessani etsi Juha käsiinsä talonmiehen, joka johdatti hänet takahuoneeseen, jonka olemassaolosta en ollut tietoinen. Tilasta ei kuitenkaan löytynyt ratkaisua siihen, että olimme vailla äänitykselle oleellisia tarvikkeita. Mielessäni kävi Hämeenpuiston harjoitusteatteri, jossa tiesin olevan mikrofoneja ja pidikkeitä. Tarkastettuani kalenterista tilan olevan varattu projektiviikoille ja välineiden ollessa suurella varmuudella käytössä, jätin ajatuksen sikseen. Pianisti Tuomas sai idean soittaa Antti Vartiainen ja tarjosi puhelimen Juhalle, jotta hän selittäisi tilanteen ja saisimme nopealla aikataululla tarvitsemamme välineet. Vartiainen alkoi heti etsimään käsiinsä tarvikkeita kertoen palaavansa asiaan pikimmiten.

KUVA 3. Steinway & Sons -flyygeli Satamakadun salissa

Odottelimme Antilta päivitystä tilanteesta Tuomaksen luennoissa äänitykseen käytettävän Steinway & Sons -flyygelin ominaisuuksista. Hetken päästä sai yksi äänittäjistä idean soittaa Mediapoliksen kalustovastaavalle. Puhelimeen vastattiin nopeasti, ja tilanteen kuultuaan lähti Teemu pakkaamaan Tohlopissa autoon listattuja välineitä. Nopeasta toiminnasta ja kekseliäisyydestä oli aihetta kiittää, sillä ajoihin kuluisi aikaa.

KUVA 4. Shure SM7 dynaaminen mikrofoni laulajan äänittämiseen

Valokuvasin kalustoa äänittäjien valmistellessa kaiken niin valmiiksi kuin ilman jalustoja ja XLR:iä oli mahdollista. Pianistin harjoitellessa omaa ohjelmistoaan ja järjestellessä muita juoksevia asioita kertosin itse mielessäni kappaleita läpi. Yhden uteliaan äänittäjän kysellessä Tuomakselta soittimesta ja hänen soittaessaan omaa ohjelmistoaan kuunteli muu työryhmä hartaasti.

Koko salin tuntui vallanneen rauha ja keskittyminen – kuin ennen konserttia. Kellon tullessa puoli kaksitoista kävi mielessä, että jos kaikki olisi mennyt niin kuin olin suunnitellut olisimme ehtineet äänittää jo tunnin.

KUVA 5. Neljä kappaletta AKG 414 -kondensaattorimikrofoneja flygeliä ja tilaa äänittämään

KUVA 6. Apple Macbook Pro ja ohjelmistona Avid Pro Tools

KUVA 7. Focusrite Red 4 Pre -äänikortti + Behringer pro 8 digital -esivahvistin

Kahdentoista aikoihin Teemu saapui pihaan ja kolme äänittäjää ryhtyi viimeistelemään laitteistoa kuntoon. Kiitos hyvien esivalmistelujen oli kaikki nopeasti valmista ja pääsimme tekemään soundcheckiä.

Tehokkaan soundcheckin jälkeen pääsimme itse äänityksen pariin. Varausta oli jäljellä 45 minuuttia ja nopean laskutoimituksen tehtyä päättelin, että ehtisimme nauhoittaa kunkin kappaleen kahteen kertaan. Aiempien kokemusteni perusteella tiesin, että olisi viisainta ottaa ensin yksi otos kustakin kappaleesta. Tällä tavoin todennäköisyys saada ehjät otot kustakin kappaleesta paranisi huomattavasti ja laulajan ääni lämpenisi mahdollisesti lisää toista kierrosta varten. Toinen hyvä syy toimia kuvatulla tavalla on välttää lauluäänen uupuminen ennen kaikkien kappaleiden saamista nauhalle. Ideaalitulanteessa olisin toki pitänyt tauon otosten väleissä, mutta aikataulun typistyessä oli optimointi prioriteettina.

Ensimmäinen äänityskierros tuntui todella hyvältä. Päivän ensimmäiset kokonaiset otokset tuntuivat tosin jäävän tulkinnaltaan jokseenkin ohuiksi ja painoutuivat laulutekniseen suoritukseen sekä mikrofoniin laulamiseen totutteluun. Kappaleita oli onneksi niin mieluisaa ja mukavaa esittää, että hymy oli herkässä jokaisen oton alkaessa. Erityisesti Fougstedtin *Romanssista* ja sen erilaisten fraseerausten keksimisestä nautin suunnattomasti. Toki myös stressin purkautuminen ja loputtomalta tuntuneen odotuksen päätyminen tuntui todella hyvältä ja lisäsi hyvää oloa.

Toisen kierroksen jälkeen oli äänityksistä jäänyt hyvä olo ja tuntui, että olimme puolessa tunnissa saaneet purkkiin päivän parhaat otokset. Jälkimmäisellä kierroksella pääsimme jo musiikin tekemisen pariin, eikä edessä seisova mikrofoni tuntunut enää vieraalta. Päätimme ottaa kappaleista tuoreimman eli *Romanssin* sovituksen vielä kolmannen kerran nauhalle, kun sille oli vielä aikaa. Tunnelman rentoutuessa äänityskertojen myötä pääsi fraseerauksenkin kannalta kappaleeseen paremmin sisälle ja pureskelemaan suomenkielistä tekstiä sisältöineen. Kolmas äänityskerta kappaleesta todella kannatti ja otosta tuli kaikkien mielestä paras.

Saimme äänitykset valmiiksi viittä vaille yksi ja täyteen varatun salin seuraava käyttäjä oli saapunut jo aulaan odottamaan. Laitteiston purku tapahtui rivakasti ja kiitollisena pyysin äänittäjät valokuvaan muistoksi päivästä.

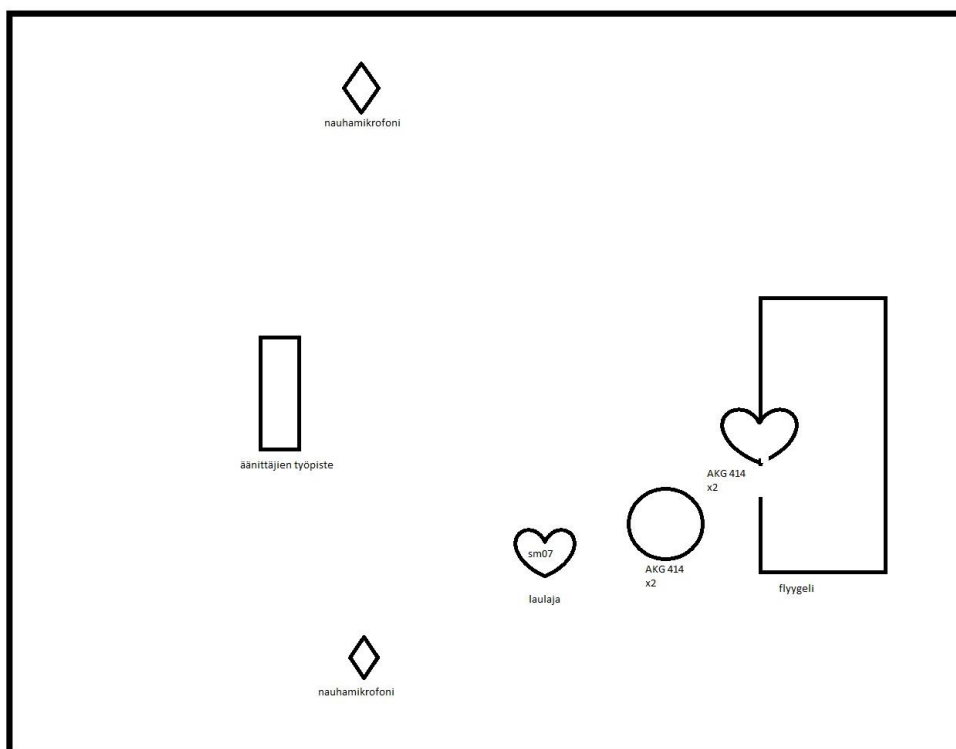
Äänittäjät kiittivät yhteistyöstä toteamalla, että vastaavassa tilanteessa saattaisi äänitettävällä mennä tekstit ja keskittyminen pilalle. En ollut asiaa edes ajatellut, sillä tärkeiden ja tuttujen kappaleiden parissa työskentely oli niin mieluisaa.

4.2.1 Mikrofonien sijoittelu tilassa

Opinnäytetyöni pääpainon ollessa laulajan roolissa kerron mikrofoneista ja niiden sijoittelusta vain lyhyesti. Itseäni on aina kiinnostanut äänen tallennus ja erityisesti klassisen musiikin taltioinnin haastavuus, joten muutama sana täytyi teknikkastakin livauttaa mukaan.

Mikrofonit sijoiteltiin kaaviossa esitellyllä tavalla, laulajan dynaaminen mikrofoni suunnattuna flyygelistä poispäin, jottei flyygelin ääni kuuluisi lävitse lauluraidalla. Soundchekissä huomasimme, että oli äänityksen kannalta hyvä idea asettaa laulun ja flyygelin välissä sijaitsevien kondensaattorimikrofonien suuntakuviopaloksi. Pallokuviota käytetään useimmiten tilasoinnin taltioimisessa (Leppänen 2018, 9). Tilaäänien taltiointi oli kokemukseni perusteella klassisessa musiikissa tärkeintä. Herkemvät kondensaattorimikrofonit myös tallentavat vibraton ja nyanssit luonnollisemmin kuin dynaaminen mikrofoni. Lisäksi timanteilla kuvioon merkityt nauhamikrofonit olivat mukana tallentamassa tilan yleistuntua. Olin kuitenkin kohtuullisen varma, että oli hyvä saada lähempääkin yhteisointia.

Dynaaminen mikrofoni, joka äänittäjillä varattuna laulajalle oli Shuren SM7. Itseläni oli omien kokemusteni perusteella epäilyksiä dynaamisen mikrofonin mahdollisuuksista äänittää klassisen laulun ominaista vibratoa ja dynaamisia vaihteita. Olinkin iloinen, että äänitimme tavallaan kaksinkertaisella mikityksellä antaen äänittäjille samalla mahdollisuuden toteuttaa visionsa. Alkuasetelmassa flyygeleitä oli äänittämässä neljä mikrofonia. Soundchekin perusteella siirrettiin toinen pari AKG-414 -kondensaattorimikrofoneja kuitenkin kuvan mukaisesti flyygelin ja laulajan väliin äänittämään yhteisointia.

KUVA 8. Jälkikäteen laatimani kaavio mikrofonien sijoittelusta Satamakadulla äänitystilanteessa.

4.3 Äänite

Toukokuussa olin saanut Juhalta parhaista otoksista mikrofonikohtaiset tiedostot. Suunnitelmana hänellä oli tehdä raidoista lopullinen miksaus, jossa raidat olisivat yhdistetyt ja editoidut.

Yksittäisten raitojen kuunteleminen ei antanut itselleni selkeää kokonais käsitystä siitä, oliko äänitys kokonaisuutena onnistunut. Flyygelin ja laulajan väliin sijoitettujen mikrofonien raidoissa laulu on sen verran hiljaisempi, ettei sitä yksinään oikein voi käyttää. Flyygeliä äänittäneiden mikrofonien raidat ovat mielestäni onnistuneet ja sointivärit ovat kauniit. Lauluraidoista puuttuu mieleistäni vibratoa ja dynamiikkaa. Dynaaminen mikrofoni kestää yksinkertaisen rakenteensa puolesta kovempaakin käyttöä ja suurta meteliä. Klassiseen musiikkiin kuulostaa mielestäni soveltuvan paremmin kondensaattorimikrofoni. Yhteissointia äänittäneiden AKG 414 -mikrofonien raidoilta on kuultavissa vibratoa ja laulu kuulostaa luonnollisemmalta.

5 POHDINTA

Lähdin suunnittelemaan projektia tyhjältä pöydältä Kalle Elkomaan kanssa. Koronavirus ja sen aiheuttama pandemia rajasivat pitkään suunnitelmissa olleet konserttimuotoiset vaihtoehdot pois. En tiedä, olisinko lähtenyt äänitysmuotoiseen normaalioloissa, mutta olen kiitollinen tekemästani työstä ja virheistä, joista opin.

Aikataulutuksen merkitys nousi toistuvasti projektin edetessä esille. Selkeä kalenterinpito ja Excel-taulukon luominen olisivat säästäneet ennen kaikkea omia hermojani. Koin pandemian aikana eteen tulleet peruuntumiset raskaasti. Eräänlainen puolustusmekanismi olikin jättää suunnitteleminen puolivillaiseksi, kun ei mikään kuitenkaan toteutuisi. Salin, muusikoiden sekä äänittäjien aikataulujen sommittelu oli yllättävän haastavaa. Onneksi lankoja oli vähän, sillä isompaan palapeliin tarvitsisi jo erillisen ja kokeneemman tuottajan.

Projektin tuottajana toimiminen olikin minulle uusi rooli, johon en arvannut joutuvani. Visio ja vastuu lopputuloksesta oli minulla, jonka tavoitteena oli alun perin vain laulaa korkealaatuisesti äänitteelle. Kommunikoinnin tapahtuessa lähinnä sähköpostitse syntyi pikku kompasteluja matkan varrella. Jatkossa vastaaviin projekteihin lähtiessäni tartun rohkeasti puhelimeen sekä pyrin sopimaan mahdollisimman paljon kasvotusten. Äänityspäivästäkin tuli tärkeä oppitunti viestinnän selkeydestä. Kannattaa varmistaa, että työryhmältä on yhteinen käsitys ti-loista, välineistä sekä aikatauluista. Muutamalla sähköpostilla tai puhelulla olisi välttänyt äänityspäivän kaltaiset mokat.

Äänityksen lopputuloksesta en osaa vielä sanoa mitään lopullista. Musiikillisesti teimme kuitenkin Tuomaksen kanssa todella hyvää työtä. Tästä syystä toivonkin, että miksauksen kautta kappaleet pääsevät oikeuksiinsa ja saan projektista lopullisen palkinnon.

LÄHTEET

Coronavirus. World Health Organization WHO. Verkkosivu.

https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1

Luettu 06.05.2021

T. Perry. The LiederNet Archive. Verkkosivu.

https://www.lieder.net/get_text.html?TextId=19488

Luettu 15.4.2021

K. Kallonen. 2017 ”Sua vain yli kaiken...” – tiesitkö, että Romanssin laulaja Leif Wager oli norjalainen? Päivän Lehti. Verkkoartikkeli. Julkaistu 5.1.2017.

<https://www.paivanlehti.fi/sua-vain-yli-kaiken-tiesitko-etta-romanssin-laulaja-leif-wager-oli-norjalainen/>

Luettu 07.05.2021

Pomus.net. 2012. Verkkoartikkeli. Sivua päivitetty 12.10.2012

<http://wiki.pomus.net/wiki/Romanssi>

Luettu 07.05.2021

A. Jahn. 2013. Overcoming the Morning Voice. CS Music. Verkkosivu. Julkaistu 28.08.2013.

<https://www.csmusic.net/content/blog/overcoming-the-morning-voice/>

Luettu 06.05.2021

M. Leppänen. 2016. LAULUN ÄÄNITTÄMINEN: Opas mikrofonin valintaan äänitystilanteessa. Opinnäytetyö.

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201605239222>

Luettu. 10.05.2021

LIITTEET

Liite 1. Erich Korngold: "Mein Sehnen, Mein Wähnen"

Mein Sehnen, mein Wähnen,
es träumt sich zurück.
Im Tanze gewann ich,
verlor ich mein Glück.
Im Tanze am Rhein,
bei Mondenschein,
gestand mirs aus Blau-aug
ein inniger Blick,
Gestand mirs ihr bittend Wort:
o bleib, o geh mir nicht fort,
bewahre der Heimat
still blühendes Glück.
Mein Sehnen, mein Wähnen,
es träumt sich zurück.
Zauber der Ferne
warf in die Seele den Brand,
Zauber des Tanzes lockte,
ward Komödiant.
Folgt ihr, der Wundersüssen,
lernt unter Tränen küssen.
Rausch und Not,
Wahn und Glück:
Ach, das ist Gauklers Geschick.
Mein Sehnen, mein Wähnen,
es träumt sich zurück.

teksti. Paul Schott (salanimi Erich Korngoldille ja hänen isälleen Julius Korngoldille)

Minun kaipaukseni, minun toivoni
unissani palaavat.

Minkä tanssissa kerran voitin,
onneni hukkasin.

Tanssissa Reinin rannalla,
kuun loistaessa,
tunnusti minulle sinisilmäisesti,
sisäisen toiveensa,

Tunnusti minulle pyytävin sanoin:
voi jää, älä mene luotani,
säilytä kotimaasi,
hiljainen kukkiva onni.

Minun kaipaukseni, minun toivoni,
unissani palaavat,

Kaukaisuuden taika,
sytytti sieluuni poltteen,
Tanssin taika houkutti,
olin narri.

Seurasin häntä, iki-ihanaa,
opin alla kyynelten suutelemaan.

Hurmos ja Ahdinko,
Harha ja Onni,

Ah, se on Harlekiinin kohtalo.

Minun kaipaukseni, minun toivoni,
unissani palaavat.

käännös. Wille Enckell

Liite 2. Nils-Eric Fougstedt: *Romanssi*

Sua vain yli kaiken mä rakastan
Sinä taivaani päällä maan
Minä maiset murheeni unohdan
Sinisilmiis kun katsoa saan
Minä maiset murheeni unohdan
Sinisilmiis kun katsoa saan
Ylin riemuni oot mitä toivoisin
Sä kun istut mun rinnallain
Olet kaikkeni aarteeni kallehin
Olet onneni unelmain
Oi sallithan, että mä suutelen
Sinisilmiäs armahain
Mä jos kauas sun luotasi joutunen
Kuvaa seuraa mun matkallain
Mä jos kauas sun luotasi joutunen
Kuvaa seuraa mun matkallain
Ylin riemuni oot mitä toivoisin
Sä kun istut mun rinnallain
Olet kaikkeni aarteeni kallehin
Olet onneni unelmain
Oi sallithan, että mä suutelen
Sinisilmiäs armahain
Mä jos kauas sun luotasi joutunen
Kuvaa seuraa mun matkallain
Mä jos kauas sun luotasi joutunen
Kuvaa seuraa mun matkallain

teksti. Reino Hirviseppä

Liite 3. Roger Quilter: "Go, *Lovely Rose*"

1 (2)

Go, lovely rose!
 Tell her, that wastes her time and me,
 That now she knows,
 When I resemble her to thee,
 How sweet and fair she seems to be.
 Tell her that's young,
 And shuns to have her graces spied
 That hadst thou sprung
 In deserts, where no men abide,
 Thou must have uncommended died.
 Small is the worth
 Of beauty from the light retir'd;
 Bid her come forth,
 Suffer herself to be desir'd,
 And not blush so to be admir'd.
 Then die! that she
 The common fate of all things rare
 May read in thee:
 How small a part of time they share
 That are so wondrous sweet and fair!

(Alkuperäisessä runossa)

Yet though thou fade,
 From thy dead leaves let fragrance rise;
 And teach the maid
 That goodness time's rude hand defies;
 That virtue lives when beauty dies.

Edmund Waller (1606-1687)

Mene, Ruusu ihanainen!

Kerro hänelle, joka tuhlaa minun ja itsensä aikaa,

Että tällä tavoin,
Häntä teille kuvailen,
Kuinka suloinen ja kaunis hän silmissäni on.
Kerro, hänelle nuorikolle,
Joka kainostelee sulojensa ihailua
Että jos oisi hän juossut
Aavikoilla, joilla ei ristin sielua käy,
Olisit arvostuksetta menehtynyt.
Pieni on arvo
Valon mailleen menneen;
Pyydä häntä tulemaan esiin,
Kestämään halut,
Eikä suotta punastumaan kaikesta tuosta ihailusta.
Sen jälkeen kuolemaan!
Jotta hänkin
Kuin tavallinen kohtalo on kaiken arvokkaan,
Voi lukea sinusta:
Kuinka pienen hetken ajasta he jakavatkaan
Jotka ovat niin ihmeellisiä, suloisia ja hehkeitä!

(Alkuperäisen runon loppu)

Vaikkakin te haalistutte
Teidän kuolleista lehdistänne nousevat tuoksut;
Ja opettavat neidolle
Että hyvyys ajan rumaa kättä välttää;
Että hyve säilyy, kauneuden kuollessa pois.

käännös. Wille Enckell

Liite 4. Linkit ääniraitoihin

Romanssi: Laulu

<https://soundcloud.com/user-556222237/romanssi-nils-erik-fougstedt/s-OI9eHol8dxd>

Romanssi: Tilamikrofoni

<https://soundcloud.com/user-556222237/romanssi-nils-erik-fougstedt-tila/s-aiJ2nS3B7Zx>

“*Go, Lovely Rose*”: Laulu

<https://soundcloud.com/user-556222237/go-lovely-rose-roger-quilter-laulu-raita/s-D4KJbVbJ7U5>

“*Go, Lovely Rose*”: Tilamikrofoni

<https://soundcloud.com/user-556222237/go-lovely-rose-roger-quilter-tila/s-asfS96nZ96M>

“*Mein Sehnen, Mein Wähnen*”: Laulu

<https://soundcloud.com/user-556222237/mein-sehnen-mein-wahnen-erich-korn-gold/s-1Xq1S4Mljf>

“*Mein Sehnen, Mein Wähnen*”: Tilamikrofoni

<https://soundcloud.com/user-556222237/mein-sehnen-mein-wahnen-tila/s-Tteyj1CwuzC>